

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/119/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1419204588
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1419204588.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Miroslavy Saxovej v spore žalobcu: P. Q. Š., H.. XX.XX.XXXX, R. C. F. XX, C., proti žalovanej: P. M. Š., H.. XX.XX.XXXX, R. C. K. X, C., zast. A.. Z. Š., L., B.R. K. K. H. XX, C., o zaplatenie 1.800 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku býv. Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 24.04.2023, č. k. 9C/70/2019-217, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanej **p r i z n á v a** proti žalobcovi **nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal zaplatenia istiny vo výške 1.800 eura s úrokom z omeškania vo výške 453,75 eura zodpovedajúcim 5 % ročne zo sumy 1.800 eura od 01.12.2009 do 30.11.2019 a náhrady trov konania.

2. Svoje rozhodnutie s odkazom na ust. § 107 ods. 1, 2, § 451 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „OZ“) a vykonané dokazovanie odôvodnil premlčaním nároku za obdobie od 01.12.2009 do 31.12.2017, ďalej nedôvodnosťou duplicitne uplatneného nároku za obdobie od júla 2019 do 30.11.2019 a nepreukázaním výšky bezdôvodného obohatenia za nepremličané obdobie od 31.12.2017 do 30.06.2019. Úvodom poukázal na právno-teoretické východiská záväzkov z bezdôvodného obohatenia, v nadväznosti na ktoré konštatoval vecnú legitímáciu sporových strán ohľadom uplatneného nároku. Uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že v období od 01.12.2009 do 30.06.2019 žalovaná užívala pivnicu č. 5 vo vlastníctve žalobcu bez akejkoľvek dohody s ním a za jej užívanie mu neplatila žiadne finančné, resp. iné plnenie, v dôsledku čoho je pasívne vecne legitímovaná v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia. Ako prvou sa zaoberal žalovanou vznesenou námietkou premlčania žalovaného nároku. Zdôraznil, že subjektívna dvojročná premlčacia doba upravená v § 107 ods. 1 OZ a plynúca od okamihu, kedy sa oprávnený dozvedel o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, je limitovaná objektívnou premlčacou dobou upravenou v ods. 2 § 107 OZ plynúcou od okamihu, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu, a preto ak skončí plynutie niektorej z uvedených dôb, premlčí sa právo bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca sa o tom, že pivnicu č. X, ktorá patrí k bytu č. X, užíva ako príslušenstvo žalovaná, ktorá ju považuje za vlastnú, dňa 25.01.2013, kedy žalovaná vypovedala ako svedok v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 24C/35/2012, kde uviedla, že je výlučnou vlastníčkou bytu č. XX, ku ktorému patrí pivnica č. XX. Pivnicu č. XX však nemohla reálne užívať, lebo v nej boli rozvody. Na pojednávaní tiež uviedla, že žalobca jej asi v roku 2010 poslal list, v ktorom jej oznámil, že vydražil byt č. X s pivnicou č. X, a že podľa všetkého ona túto pivnicu užíva, na čo nereagovala. Dňa 26.04.2011

musel žalobca uvoľniť pivnicu č. X patriacu inému vlastníkovi a neskôr v decembri 2012 mu žalovaná oznámila, že pivnicu č. X dlhodobo užíva a nemieni sa jej vzdať. Dňa 11.09.2019 si žalobca na katastri nehnuteľnosti osobne prevzal listiny preukazujúce, že pivnica č. X patrí k bytu č. X a pivnica č. XX patrí k bytu č. XX, ktorého vlastníkom je žalovaná. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia si uplatnil za obdobie od 01.12.2009 do 30.11.2019 žalobou podanou na súd dňa 31.12.2019. Za okamih rozhodný, kedy sa žalobca dozvedel o tom, že žalovaná bez právneho dôvodu užíva jeho pivnicu č. X, prvoinštančný súd určil 11.09.2019, kedy si prevzal oznámenie z katastra nehnuteľností. Uvedeným okamihom mu začala plynúť subjektívna premlčacia doba, ktorá by uplynula dňa 11.09.2021. Z pohľadu plynutia subjektívnej lehoty preto vyhodnotil žalobu ako podanú včas. Konštatoval, že žalobca by mal preto nárok na zaplatenie peňažnej náhrady za obdobie dvoch rokov pred podaním žaloby, t. j. od 31.12.2017 do 31.12.2019 a nárok za obdobie od 01.12.2009 do 31.12.2017 by bol premlčaný. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že peňažnú náhradu za užívanie pivnice č. X za obdobie od júla 2019 do 30.11.2019 si uplatnil duplicitne aj voči P. M. N. v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/1/2020 a v uvedenom konaní bol úspešný, v dôsledku čoho jeho nárok v tejto duplicitne uplatnenej časti vyhodnotil ako nedôvodný. Žalobca by s ohľadom na uvedené mal nárok na zaplatenie peňažnej náhrady za obdobie od 31.12.2017 do 30.06.2019. Ohľadom žalovaného nároku v tejto nepremĺčanej časti uviedol, že žalovaná nerozporovala tvrdenie žalobcu, že pivnicu č. X v jeho vlastníctve užívala, podľa názoru súdu súc si vedomá toho, že pivnica nie je jej, pretože jej pivnicou bola odpočiatku pivnica o výmere 1 m². Užívaním tejto pivnice sa tak na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila naplniac skutkovú podstatu uvedenú v § 451 ods. 2 OZ (plnenie bez právneho dôvodu). Uviedol, že toto bezdôvodné obohatenie sa rovná majetkovému prospachu, ktorý žalovaná získala, a ktorý spočíva v tom, že majetok žalovanej sa nezmenšil o sumu, ktorú by zaplatila za užívanie predmetnej pivnice, ak by ju užívala na zmluvnom základe.

3. K samotnej výške bezdôvodného obohatenia prvoinštančný súd poukázal na prejednací zásadu a na ňu nadväzujúcu a vzájomne podmienenú povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť sporových strán determinované hypotézou hmotnoprávnej normy upravujúcej sporný právny pomer. V konaní o zaplatenie peňažnej náhrady má žalobca povinnosť bremena tvrdenia v tom, že žalovaná užíva jeho majetok bez právneho dôvodu a dôkaznú povinnosť preukázať výšku uplatňovanej peňažnej náhrady. V posudzovanej veci žalobca preukázal užívanie jeho pivnice č. X bez právneho dôvodu žalovanou, ktorá nespĺňala podmienky na vydržanie vlastníckeho práva k spornej pivnici. Žalovanej jednoznačne (do času predaja bytu s pivnicou v marci 2019) patrila pivnica č. XX a nie pivnica č. X. O vydržaní pivnice preto podľa prvoinštančného súdu nebolo možné ani len uvažovať. Žalovaná si bola vedomá skutočnosti, že na užívanie pivnice č. X nemá žiaden právny titul, jednoducho sa jednalo o väčšiu pivnicu ako jej a v tom čase nebola obsadená, označená a namiesto svojej si obrazne povedané prisvojila túto inú pivnicu, ktorú ako vyhovujúcejšiu užívala. Aj napriek uvedenému prvoinštančný súd nepovažoval za dôvodné na daný skutkový stav aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Poukázal pritom na to, že v užívaní pivníc bol chaos, sám žalobca sa o tom, že žalovaná užíva pivnicu č. X, relevantným spôsobom dozvedel až na základe informácie z katastra nehnuteľností dňa 11.09.2019. Vyslovil názor, že pochybil aj žalobca, keď ako uviedol Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí zo dňa 19.10.2016, č. k. 2Co/56/2014-265 v inej právnej veci, kde vystupoval rovnako v pozícii žalobcu: „protokolárne odovzdanie predmetu dražby je dvojstranný právny akt, na správnosti ktorého sa rovným dielom podieľajú obidve strany. Pri zachovaní primeranej obozretnosti, ktorú možno od kupujúceho/dražiteľa požadovať, žalobca sa mal pred dražbou zúčastniť obhliadky predmetu dražby a dať si byť ukázaný aj s príslušenstvom. Následne mal rovnakým spôsobom požadovať jeho odovzdanie. Ak toto zanedbal, má na vzniknutých komplikáciách rovnaké zavinenie ako žalovaná.“ Pokiaľ ide o výšku bezdôvodného obohatenia uviedol, že súdna prax vychádza z toho, že bezdôvodné obohatenie predstavuje nájomné, ktoré zodpovedá nájomnému platnému obvykle v danom mieste a čase za užívanie porovnateľných pozemkov. Inými slovami povedané, pre určenie výšky bezdôvodného obohatenia bolo v danej veci rozhodujúce zistenie, v akej výške platia nájomné nájomcovia za užívanie pivníc v Z. Č. M., kde sa dotknutá pivnica nachádza. Žalobcovi v tejto súvislosti vytkol, že v konaní len tvrdil, no žiadnym dôkazným prostriedkom žalovanou namietanú výšku uplatneného nároku nepreukázal. K čestnému prehláseniu žalovanej zo dňa 11.07.2019 záverom uviedol, že pri zisťovaní skutkového stavu z neho nemohol vychádzať. Na účely hodnotenia predloženého čestného prehlásenia žalovanej ako dôkazného prostriedku a na objasnenie jeho právnej povahy uviedol, že Civilný sporový poriadok ani iný právny predpis civilného práva na rozdiel od Správneho poriadku neupravuje čestné vyhlásenie ako osobitný dôkazný inštitút. V správnom konaní všeobecná povaha čestného vyhlásenia spočíva v tom, že v taxatívne uvedených prípadoch čestné vyhlásenie účastníka (správneho) konania, po náležitom upozornení účastníka na

právne následky nepravdivého čestného prehlásenia, nahradzuje ako dôkaz. V civilnom sporovom konaní je však pripustenie čestného prehlásenia namiesto dôkazu vylúčené. Je tomu tak preto, že sa jedná o dôkazný prostriedok, ktorým možno zistiť skutkový stav veci s náležitým vyvodením právnych následkov z jeho nepravdivosti, ako napr. pri krivej svedeckej výpovedi. Označil preto za vylúčené, aby uvedená listina bez ďalšieho preukazovala alebo osvedčovala tvrdenia v nej uvedené. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa zásady úspechu vyjadrenej v ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ako úspešnej strane sporu priznal voči neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Proti uvedenému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca navrhujúc, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalovanej uloží povinnosť do 30 dní zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.725 eura s úrokom z omeškania vo výške 452,81 eura a trovy konania, alternatívne mu vráti vec na ďalšie konanie a rozhodnutie; žalobca tak odvolaním napadol zamietajúci výrok v časti o zaplatenie istiny vo výške 1.725 eura s úrokom z omeškania vo výške 452,81 eura. Úvodom odvolania poukázal na to, že v odôvodnení rozsudku nie sú uvedené všetky závažné skutočnosti, keď napr. vo vyjadrení k žalobe z 01.06.2020 žalovaná poprela opodstatnenie žaloby („lebo nikdy nebola užívateľom pivničného priestoru“), na čom zotrvala do pojednávania uskutočneného dňa 30.09.2021, kedy jej právny zástupca tiež tvrdil, že žalovaná nedisponovala predmetnou pivnicou, na čom tak zotrvali až 21 mesiacov od podania žaloby. Až po niekoľkonásobnom predložení čestného prehlásenia P. Š. zo dňa 11.07.2019, vystaveného pre účely šetrenia orgánov činných v trestnom konaní, v ktorom bolo uvedené, že predmetnú pivnicu používala od roku 2003 do 31.05.2019, zmenili rétoriku a konanie žalovanej označili za dobromyseľné, že jej patrí bez toho, aby sa jej zmocnila. V odôvodnení sa neuvádza tiež jeden z najdôležitejších žalobcom predložených dôkazov, a to list M. N. zo dňa 08.12.2020 v súvislosti s podaním žaloby o vypratanie spornej pivnice, v ktorom oznámila, že obdržala od katastrálneho odboru Okresného úradu Bratislava doklady, z ktorých nepochybne vyplýva, že k bytu žalobcu skutočne prislúcha pivnica č. X ako jeho príslušenstvo. Jednalo sa o materiály vyhotovené dňa 29.10.1997 predajcom bytov P. B..K.. N. C., F. XX, XX B. XX do osobného vlastníctva ešte pred ich predajom a predložené spolu so zmluvami o prevode vlastníctva katastru (situačný plán s označením čísiel užívateľov pivničných kobiek a ich umiestnenia, rez domu, zoznam nájomníkov bytového domu). Z uvedených dokladov vyplýva, že žalovaná sa v roku 1997 uchádzala o kúpu bytu č. XX aj s pivnicou č. XX, ktorú dovtedy užívala. O kúpu bytu sa mohli uchádzať len užívatelia príslušných bytov s tým, že byty ani pivnice sa nepridelovali, ale kupovali, a to na základe písomnej žiadosti. Z dokladov vyplýva, že všetky byty aj pivnice boli riadne očíslované a uvedené v situačných plánoch a nemohlo sa stať, že by na ten istý byt, resp. pivnicu bolo viacej záujemcov. Z uvedeného považoval za isté, že žalovaná sa v roku 1997 vedela, o ktorú pivnicu sa v roku 1997 uchádzala (používala ju od nastahovania v roku 1982) a táto jej bola predaná v roku 1998 na základe zmluvy o prevode vlastníctva bytu, v ktorej potvrdila, že zmluvu uzatvára slobodne, nie v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, že si ju prečítala a rozumie jej. Predložené dokumenty podľa žalobcu jasne preukazujú, že žalovaná vedela, ktorý byt spolu s pivnicou odkúpila, a že o päť rokov neskôr začala užívať susednú pivnicu (pretože kúpila bicykel), ktorá patrila Z. M. a v užívaní pokračovala aj po tom, čo ju v roku 2007 nadobudol žalobca na dražbe. Nemohlo ísť preto o dobromyseľnosť, ale o rafinovanosť. Svoje výpovede v konaní žalovaná menila a nič nepreukázala. Okrem toho predložené dokumenty podľa žalobcu dokazujú, že všetky nedostatky v používaní a identifikácii pivníc boli do 29.10.1997 odstránené a tvrdenia žalovanej o chaose v pivniciach sú tak nepravdivé a výslovne účelové. Súd prvej inštancie nesprávne uvedené tvrdenie pripísal v ods. 21. odôvodnenia aj žalobcovi, keď on neustále tvrdil a aj preukázal, že v dobe odpredaja do osobného vlastníctva bol v pivniciach poriadok a všetci vedeli, ktorú pivnicu kupujú, inak by k ich odpredaju nemohlo dôjsť. Neporiadok nastal až po rokoch odkúpenia okolo roku 2007-2010, a to najmä v dôsledku fluktuácie majiteľov najmä u jednoizbových bytov, ako i výmeny správcov a neodovzdávaním dokumentácie o bytoch, a rovnako preto, že pivnice boli označené iba papierovými štítkami, ktoré sa odtrhli používaním alebo tým, že „dobromyseľní susedia“ odtrhli štítky, alebo ich preložili, aby sa dostali k lepším pivniciam alebo k dvom pivniciam. Za nesprávne a zavádzajúce označil žalobca jemu vytknuté pochybenie, keď Krajský súd v Bratislave v odkazovanom rozhodnutí neurčoval vinníka, ale staval svoje upozornenie v rovine poučenia do podmiennečného spôsobu- „Ak to všetko zanedbal“. V skutočnosti sa žalobca zúčastnil obhliadky predmetného bytu aj s príslušenstvom, kde sa aj s inými záujemcami podrobne oboznámili s predmetom dražby (bytom a jeho príslušenstvom). Byt aj pivnica boli riadne označené páskou s úradnou pečiatkou Z. M. a z obhliadky bola vyhotovená prezenčná listina. Odovzdanie bytu sa uskutočnilo až po zaplatení príslušnej čiastky dňa 04.01.2008 pracovníčkou mestskej časti a o odovzdávaní bol dražiteľom vyhotovený predpísaný protokol, podľa ktorého bola

žalobcovi odovzdaná aj pivnica s kľúčmi. Naviac nevidel žiadnu spojitosť medzi týmito dvoma spormi, na ktoré poukázal konajúci súd v napadnutom rozsudku. Namietal tiež záver súdu prvej inštancie, že v konaní nepreukázal výšku žalovanej sumy, keďže k žalobe pripojil jej výpočet, pri ktorom dokonca použil aj alternatívny výpočet zdôrazniac, že po celú dobu byt využíval len k prenájmu. V tejto súvislosti tiež poukázal na to, že po podaní žaloby bol súdom vyzvaný len na špecifikáciu žalovaného úroku z omeškania a nič iné od neho nepožadoval. Na doloženie odborného posúdenia požadovanej náhrady v čiastke 15 eur/ mesačne bol sudkyňou vyzývaný v nadväzujúcom konaní voči P. N. (sp. zn. 9C/1/2020), ktorej žalovaná predala spornú pivnicu. Odborné vyjadrenie vykonala dňa 04.11.2021 realitná kancelária M. Q., ktorej záver bol, že reálna trhová cena za prenájom pivničky v danej lokalite v cene 15 eur/ mesiac je primeraná a toto vyjadrenie zaslal súdu dňa 09.11.2021 a súd ho vo svojom rozhodovaní akceptoval a súdny spor žalobca vyhral. Len o 11 dní na to, bola žaloba voči P. Š. zamietnutá pre nepreukázanie výšky žalovanej sumy, a to v dvoch rovnakých na seba nadväzujúcich žalobách u tej istej sudkyne. Bol toho názoru, že takéto prípady by sa v súdnictve nemali vyskytovať aj z dôvodu, že sudkyňa používa u zdôvodnenia rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Co/56/2014, ako aj vlastný rozsudok z 13.04.2023, sp. zn. 9C/1/2020 týkajúci sa nadväzujúceho prípadu, pričom oba prípady poslúžili len v jeho neprospech. Položil rečnícku otázku prečo boli použité materiály v identickom spore oba pri určenej dobe nároku, a nie ako aj ako dôkaz pri určení výšky nároku? Súd ho pritom ani raz nevyzval na poskytnutie kópie odborného vyjadrenia, aj keď na pojednávaniach mal pri sebe kompletne materiály týkajúce sa oboch prípadov. Označeným postupom sa stráca dôvera k rozhodnutiam súdu ako i jeho spravodlivosti. Paradoxne spor vyhrala osoba, ktorá sa určite dopustila nepotrestaného trestného činu (§ 216 ods. 1 TZ) tým, že odcudzila cudziu pivnicu, ktorú používala 16 rokov a nakoniec ju predala P. N.. Žalobca sa pritom pivnice domohol až 13 rokov po tom, čo ju právoplatne nadobudol a žalovaná po celú dobu neplatila za užívanie pivnice a rovnako aj dane a poplatky SBD, príspevky do fondu opráv a splácanie úverov a nakoniec jej súd prisúdil aj náhradu trov konania. Okrem toho pri predaji cudzej pivnice získala k bytu navyše aj nemalú čiastku (cenu pivnice žalobca odhadol na minimálne 3.000 eur). Vzhľadom na uvedené po oprave istiny o duplicitné mesiace (júl- november 2020), žiadal, aby odvolací súd žalobe vyhovel a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť mu sumu 1.725 eur s úrokom z omeškania vo výške 452,81 eura. K odvolaniu pripojil výpočet žalovaného nároku, protokol o odovzdaní bytu zo dňa 04.01.2008, odborné vyjadrenie M. Q., K.Q..X.. zo dňa 04.11.2021 a výpočet žalobcu zo dňa 07.01.2020, situačný plán, rez domu, zoznam nájomníkov, list P. N. zo dňa 08.12.2020.

5. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový a právny stav veci a žalobu zamietol. Žalobca podľa nej uvádzal právne irelevantné dôvody naviac adresované voči odôvodneniu rozhodnutia, a preto napadnutý rozsudok navrhol ako vecne správny potvrdiť a žalovanej priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Žalobca v odvolacej replike zotrval na odvolacej argumentácii bez potreby vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany k odvolaniu pre jeho všeobecnosť a nevyvrátenie relevantných dôvodov odvolania.

7. Žalovaná v odvolacej replike zopakovala, že žalobca v konaní uvádzal zmätočné a nepravdivé tvrdenia, a preto súd tieto správne vyhodnotil v jeho neprospech.

8. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Zo žalobcom v žalobe vymedzených rozhodujúcich skutkových okolností, ktorými odôvodňoval peňažný nárok na zaplatenie sumy 1.800 eur s príslušenstvom, je zrejmé, že sa jedná o právny vzťah z bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. OZ, ako ho správne kvalifikoval súd prvej inštancie. Ako dôvodnú vyhodnotil prvoinštančný súd žalovanou vznesenú námietku premlčania, a to vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu za obdobie od 01.12.2009 do 31.12.2017. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žaloba bola z pohľadu subjektívnej premlčacej doby plynúcej od 11.09.2019, kedy sa žalobca relevantným spôsobom dozvedel o tom, že žalovaná sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila, podaná včas a žalobca by mal nárok na zaplatenie peňažnej náhrady za obdobie dvoch rokov pred podaním žaloby, t. j. za obdobie od 31.12.2017 do 31.12.2019. Za obdobie od júla 2019 do 30.11.2019 konštatoval nedôvodnosť žaloby vzhľadom na duplicitné uplatnenie nároku aj voči P. M. N. v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/1/2020, v ktorom bol žalobca úspešný. Splnenie podmienok na priznanie nároku

titulom bezdôvodného obohatenia tak posudzoval len vo vzťahu k obdobiu od 31.12.2017 do 30.06.2019, ku ktorému uzavrel, že žalobca síce preukázal naplnenie skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v plnení bez právneho dôvodu, keď majetok žalovanej sa nezmenšil o sumu, ktorú by zaplatila za užívanie spornej pivnice na zmluvnom základe, avšak v konaní podľa prvoinštančného súdu neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k uplatnenej výške bezdôvodného obohatenia. Vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu nepovažoval za dôvodné ani aplikovanie 10- ročnej premlčacej doby založenej úmyselným bezdôvodným obohatením. Z obsahu odvolacej argumentácie je zrejmé, že žalobca sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nemožnosti aplikovať v danom prípade 10- ročnú objektívnu premlčaciu dobu, na podporu čoho poukazoval na viaceré skutkové okolnosti prípadu, ktoré považoval v tejto súvislosti za rozhodujúce a tiež so záverom súdu o nepreukázaní výšky bezdôvodného obohatenia.

10. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu dospel k záveru, že ani prípadná nesprávnosť v aplikácii 3- ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 2 OZ (pozn. odvolacieho súdu prvoinštančný súd v dôsledku zrejmej nesprávnosti v teoretickej rovine odkázal na trojročnú objektívnu premlčaciu dobu, no v konkrétnej označil nárok za nepremičaný za obdobie dvoch nie troch rokov pred podaním žaloby) by nemala vplyv na vecnú správnosť záveru o neunesení dôkazného bremena žalobcom ohľadom výšky tvrdeného bezdôvodného obohatenia. Správne totiž súd prvej inštancie uviedol, že rozsah povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti v spore je vymedzený hypotézou hmotnoprávnej normy. Vychádzajúc z ust. § 451 v spojení s § 458 OZ tak žalobcu, ktorý v konaní preukázal, že žalovaná bez právneho titulu v označenom období užívala majetok v jeho výlučnom vlastníctve (pivnicu č. X na mínus X. podlaží bytového domu na F. XX N. C.), zaťažovala povinnosť tvrdenia a na ňu vzájomne nadväzujúca povinnosť preukázania výšky bezdôvodného obohatenia, ktoré ako správne uviedol súd prvej inštancie v danom prípade zodpovedá výške obvyklého nájomného za užívanie obdobnej pivnice v Z. Č. M. v posudzovanom časovom období. Žalobca na preukázanie výšky žalovaného bezdôvodného obohatenia predložil vlastný výpočet, v ktorom vychádzal z výšky mesačného nájmu jednoizbového bytu v rozmedzí 300-325 eur za posledných 10 rokov, čo v prepočte za 1,47 m² pivničnej kobky zodpovedá sume 15,1 eura až 16,53 eura, alternatívne uviedol, že ak by sa pivnica používala na iné účely- napr. skladovanie pneumatík, tak by bol výnos aj väčší (pri cene 24 eur za sadu na 6 mesiacov by bezdôvodné obohatenie predstavovalo až 192 eur). Na preukázanie správnosti jeho vlastného výpočtu, resp. vstupných parametrov neoznačil a nepredložil žiadne dôkazy s výnimkou cenníka hotela pneumatík zverejneného na <https://marccocar.eu>. Odhliadnuc od skutočnosti, že žalobca pri výpočte bezdôvodného obohatenia vychádzal z ceny nájmu bytov, aj napriek tomu, že posudzované bezdôvodné obohatenie sa týkalo užívania pivničnej kobky, a že za celé a pomerne dlhé obdobie 10 rokov pracoval s rovnakou cenou tvrdeného obvyklého nájmu, čo na prvý pohľad spochybňuje správnosť tohto výpočtu a rovnako aj alternatívneho výpočtu, v ktorom žalobca celkom nedôvodne pracuje s podnikateľským subjektom určenou cenou uskladnenia pneumatík, ktorou nemožno určovať a preukazovať výšku obvyklého nájomného za užívanie pivničnej kobky, možno uzavrieť, že bez doloženia relevantných dôkazov sa jedná len o ničím nepodložené a neverifikovateľné skutkové tvrdenia, ktorých správnosť žalovaná v konaní namietala (viď zápisnica z pojednávania konaného dňa 30.09.2021). Neobstojí ani odvolacia argumentácia žalobcu, v ktorej namietal, že súd prvej inštancie ho nevyzval na doloženie relevantných dôkazov, nakoľko v kontradiktórnom civilnom sporovom konaní ovládanom zásadou formálnej pravdy je súd viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a aj v záujme zachovania rovnosti mu neprislúcha stranu sporu vyzývať na doloženie konkrétnych dôkazov. Miera zistenia skutočnej pravdy je tak limitovaná a závislá od návrhov na vykonanie dokazovania prednesených stranami sporu, ktoré zaťažuje procesná zodpovednosť za dokazovanie (pozn. súdu s výnimkou sporou s ochranou slabšej strany upravených v druhej hlave druhej časti CSP). Navyše manuálna (poučovací) povinnosť súdu je v zmysle § 160 ods. 1 CSP obmedzená na procesné práva a povinnosti a poučenie o tom ako a aké skutočnosti musí žalobca v záujmu úspechu v konaní preukázať vychádza z práva hmotného. Nerešpektovanie uvedených východísk by v konečnom dôsledku viedlo k porušeniu princípu rovnosti sporových strán, keď aktivita, ktorú žalobca očakával od súdu, by bola v neprospech žalovanej strany a mohla by viesť k jeho úspechu v konaní. Úlohou súdu je „len“ v zmysle § 181 ods. 2 CSP určiť, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, a ktoré považuje za nesporné (pozn. odvolacieho súdu od čoho následne závisí aj okruh dokazovaných skutočností), ktoré dôkazy vykoná, a ktoré nie a predbežné právne posúdenie. Sporové strany sú pritom povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a tieto predložiť už v rámci postupu podľa § 167 CSP, t. j. žalobca v podanej žalobe a replike a žalovaná strana vo vyjadrení k žalobe a duplike s tým, že na neskôr uplatnené prostriedky procesného útoku a procesnej obrany súd v zmysle § 153 ods. 2

CSP nemusí prihliadať. Poučenie o týchto procesných právach a povinnostiach bolo žalobcovi riadne doručené dňa 02.04.2020 spolu s výzvou na doplnenie žaloby v časti uplatneného príslušenstva. Zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 30.09.2021, ktorého sa žalobca riadne zúčastnil, pritom vyplýva, že tieto povinnosti si prvoinštančný súd splnil, keď v súlade s § 181 CSP určil, že spornou je aj výška žalovaného nároku, na čo žalobca ani v tom čase nereagoval žiadnym dôkazným návrhom. Skutočnosť, či bol žalobca tou istou zákonnou sudkyňou v spore vedenom voči inej žalovanej a týkajúcom sa vydania bezdôvodného obdobia za iné obdobie vyzývaný na doloženie dôkazov, je v zmysle už uvedeného irelevantná pre posúdenie správnosti postupu v prejednávanej veci. Za opisanej procesnej situácie je záver súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena žalobcom správny a jeho nevyhnutným dôsledkom je neúspech žalobcu v spore.

11. Vo vzťahu k dôkazom predloženým žalobcom spolu s podaným odvolaním, najmä pokiaľ sa týka odborného vyjadrenia M. Q., K..Q..X.. zo dňa 04.11.2021 odvolací súd uvádza, že na tieto nemohol prihliadať. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy (prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie) iba za podmienok uvedených v § 366 CSP. Odvolací súd je totiž viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie sám zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP). Doplniť dokazovanie však odvolací súd môže len za podmienok uvedených v ust. § 366 (§ 384 ods. 2 CSP). Uvedené znamená, že odvolací súd aj počas odvolacieho konania je povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy ak (i) sa týkajú procesných podmienok, (ii) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, (iii) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo (iv) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. V danom prípade sa však nejedná o žiadnu zo situácií predpokladaných ust. § 366 CSP umožňujúcich predloženie nových dôkazov. Predmetné odborné vyjadrenie vychádzajúce z dátumu jeho vystavenia ako aj samotnej argumentácie žalobcu mal tento k dispozícii už v čase prvoinštančného konania a teda nič mu objektívne nebránilo v ich skoršom predložení počas prvoinštančného konania. Odhliadnuc od uvedeného je rovnako potrebné uviesť, že žalobca predmetné trhové ohodnotenie nehnuteľností vypracované realitnou kanceláriou predkladal do konania vedeného medzi ním a P. N., predmetom ktorého bolo vydanie bezdôvodného obohatenia za iné časové obdobie (časť roka 2019) ako v posudzovanom prípade.

12. Odvolací súd sa však čiastočne stotožnil s odvolacou argumentáciou žalobcu, v ktorej namietal, že pochybenie, ktoré mu prvoinštančný súd vytýkal s odkazom na právny názor vyslovený Krajským súdom v Bratislave v rozsudku zo dňa 19.10.2016, č.k. 2Co/56/2014-265, nie je spôsobilé vylúčiť úmyselné konanie žalovanej na získaní bezdôvodného úžitku relevantné z pohľadu aplikácie desaťročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 2 OZ. Aj napriek tomu však odvolací súd považuje za správne, pokiaľ súd prvej inštancie vo veci neaplikoval túto dlhšiu objektívnu premlčaciu dobu, nakoľko vykonaným dokazovaním nebolo bez väčších pochybností ustálené zavinenie žalovanej vo forme úmyslu. Takúto kvalitu intelektuálnej a vôľovej zložky konania žalovanej, ktorú v konaní sporovala namietajú, že predmetnú pivnicu užívala v dobrej viere, že sa jedná o pivnicu č. XX, a ktorej preukázanie zaťažuje žalobcu, nie je možné vyvodiť zo žiadneho z vykonaných dôkazov a na tento záver má nepochybne vplyv práve chaotická situácia sprevádzajúca užívanie pivníc v rozhodnom období, na ktorú práve v tejto súvislosti poukazoval prvoinštančný súd. Pokiaľ sa žalobca v odvolaní snažil presvedčiť súd o opaku je potrebné uviesť, že v konaní bolo preukázané, že jemu bola odovzdaná do užívania pivnica označená predchádzajúcim vlastníkom- Z. Č. M. štítkom s označením č. X a sám do času pokiaľ si na túto pivnicu nezačala robiť nárok iná osoba (vlastníčka bytu č. X), nemal v danom čase pochybnosti o tom, že užíva pivnicu tvoriacu príslušenstvo jeho bytu. Sám žalobca v konaní tiež argumentoval tým, že správca, dražiteľ a ani kataster dlho nevedeli identifikovať pivnicu tvoriacu príslušenstvo k jeho bytu (viď napr. vyjadrenie zo dňa 03.08.2020, výpoveď žalobcu na pojednávaní konanom dňa 24.05.2021, vyjadrenie zo dňa 30.03.2022) a on sám sa o tom dozvedel až so značným časovým odstupom od odovzdania ním pôvodne užíwanej pivnice, v decembri 2018. Pre ozrejmenie je potrebné dodať, že užívanie pivnice žalovanou v rozhodnom období nemožno stotožňovať s existenciou úmyselného bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd tiež poukazuje aj na protichodnú argumentáciu samotného žalobcu v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 24C/35/2012, keď ako vyplýva z odôvodnenia

rozsudku v tejto veci zo dňa 22.08.2013 (č. I. 114 súdneho spisu) v žalobe uvádzal, že spornú pivnicu užíva P. Š., ktorá ju považuje za vlastnú, dobromyseľne bez spochybnenia jej vlastníckeho práva, a preto dokonca vyslovil názor o jej vydržaní v prospech P. Š.. Všetky opísané skutočnosti nasvedčujú neprehľadnostiam v užívaní pivníc, ktoré bez relevantných dôkazov neumožňujú dospieť k záveru o existencii úmyslu žalovanej na bezdôvodnom obohacovaní sa na úkor majetku žalobcu a aplikovaní predĺženej desaťročnej premlčacej doby. Ako už však odvolací súd uviedol, ani opačný záver prijatý v tejto otázke nie je spôsobilý v danej veci viesť k inému ako k žalobu zamietavému rozhodnutiu pre nepreukázanie výšky požadovaného bezdôvodného obohatenia.

13. K námietkam žalobcu spochybňujúcim kvalitu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že len samotná skutočnosť, že v odôvodnení rozsudku (ktoré navyš nie je záväznou časťou súdneho rozhodnutia) konajúci súd neuvedie niektoré skutočnosti uvádzané v konaní sporovými stranami, sama o sebe nespochybňuje nielen vecnú správnosť rozhodnutia, ale ani jeho preskúmateľnosť a konzistentnosť, ktorá navyš nebola žalobcom v odvolaní namietaná. Pokiaľ preto súd prvej inštancie neuviedol jeden z prvotných argumentov žalovanej prednesených na podporu jej tvrdenia o nedôvodnosti podanej žaloby (že nebola užívateľom sporného pivničného priestoru), nijako to neznižuje kvalitu jeho rozhodnutia a nemá vplyv na vecne správny záver o tom, že žalovaná spornú pivnicu č. X neoprávnene užívala v období od 01.12.2009 do 30.06.2019, čo ako uviedol v ods. 19. odôvodnenia, sa v priebehu konania ukázalo medzi stranami aj ako nesporné. Z uvedeného dôvodu sa ako nadbytočná javí táto výčitka žalobcu, keď súd prvej inštancie si v tomto smere osvojil a mal za preukázaný žalobcom tvrdý skutkový záver o užívaní pivnice v jeho vlastníctve žalovanou. Žalobca namietal tiež, že súd prvej inštancie sa nezaoberal žalobcom predloženým dôkazom, a to listom P. N. zo dňa 08.12.2020 adresovaným Okresnému súdu Bratislava IV ku konaniu sp. zn. 9C/1/2020, ktorý mal podľa neho preukazovať vedomosť žalovanej o tom, akú pivnicu odkúpila. Odhliadnuc od skutočnosti, že ani táto námietka nie je spôsobilá zvrátiť správny záver prvoinštančného súdu o nepreukázaní výšky uplatneného bezdôvodného obohatenia, ktorý je sám o sebe dôvodom pre zamietnutie žaloby, odvolací súd uvádza, že súd nie je povinný zaoberať sa všetkými v konaní predloženými dôkazmi a reagovať na všetky argumenty sporových strán, ale len tými, ktoré majú podstatný význam pre meritórne rozhodnutie. Takýto význam uvedenému dôkazu nemožno podľa odvolacieho súdu pripísať, keď jeho obsahom je vyslovenie subjektívnych pochybností P. N. o dobromyseľnosti P. Š. vyplývajúcich z katastra nehnuteľnosti vyžiadaného situačného plánu. Uvedené však bez vážnejších pochybností nepreukazuje vedomosť žalovanej o tom, že v rozhodnom čase užívala cudziu pivnicu s úmyslom sa neoprávnene obohatiť, keď z vykonaného dokazovania vyplynula chaotickosť v označení a na to nadväzujúcom užívaní pivníc v bytovom dome v rozhodnom období a rovnako nenasvedčuje ani tomu, že žalovaná disponovala situačným plánom umiestnenia bytov a pivníc. Úmysel žalovanej bezdôvodne sa na úkor žalobcu obohatiť nepreukazuje ani čestné prehlásenie žalovanej predložené na účely trestného konania, v ktorom navyš žalovaná označila pivnicu, ktorú užívala, ale ktorá podľa nej mala prislúchať k bytu č. XX v jej vlastníctve.

14. Záverom odvolací súd uvádza, že prvoinštančným súdom prijaté a odvolacím súdom potvrdené závery o neunesení dôkazného bremena vychádzajú z rešpektovania základných postulátov a princípov civilného sporového konania, na ktoré žalobca nereflektoval a ich správnosť z právneho hľadiska nie sú spôsobilé spochybniť ani skutočnosti, na ktoré poukazoval v závere svojho odvolania (užívanie cudzej pivnice žalovanou, neplatenie daní, poplatkov a nákladov s tým spojených voči správcovi, žalobcom tvrdené zvýhodnenie kúpnej ceny za predaj bytu). Hodno tiež pripomenúť, že súd je pri rozhodovaní viazaný platnými a účinnými právnymi predpismi (tzv. princíp legality vyjadrený medzi inými aj v čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, § 2 ods. 3 zák. č. 385/2000 Z.z., čl. 16 ods. 1 CSP), a nie subjektívnymi pocitmi a predstavami strany sporu, ktoré samy o sebe nemôžu ani s odkazom na požiadavku všeobecnej spravodlivosti viesť k úspechu strany v konaní. Procesná zodpovednosť žalobcu za výsledok sporu sa potom nevyhnutne a rovnako v súlade s § 255 ods. 1 CSP odzrkadlila aj v jemu uloženej povinnosti na náhradu trov konania žalovanej. Za neadekvátne aj vzhľadom na prípadné trestnoprávne následky považuje odvolací súd aj vyjadrenie žalobcu o tom, že spor vyhrala osoba, ktorá sa určite dopustila nepotrestaného trestného činu.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené, keď súd prvej inštancie vo veci samej vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, z vykonaného dokazovania vyvodil správne skutkové závery, na zistený skutkový stav aplikoval príslušné zákonné ustanovenia a vec správne právne posúdil, odvolací súd prvoinštančný rozsudok v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa zásady úspechu vyjadrenej v ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).